

A Jáki templom

Az egykori jáki bencés apátság bazilikája a magyarországi román stílusú építészet kiemelkedő alkotása. A hazai középkori nemzeti monostorok egyedülálló épségben fennmaradt képviselője, mely művészi gazdagságával, a táj képébe illeszkedő mesteri elhelyezésével hívja fel magára a figyelmet.

1256-ban szentelték fel, Szent György tiszteletére. Történelme viharos: tűz, vihar és az oszmán hadsereg is megrongálta, többször helyre kellett állítani. Az utolsó nagy átépítés 1896 és 1904 közt zajlott, Schulek Frigyes tervei alapján. Jelenleg ismét restaurálják, így egyelőre nem látogatható.

Az alábbi feladatok e Vas megyei templommal kapcsolatosak.

- I.** A templomról különböző nézőpontokból készültek fotók. Ragasszátok be a képeket a térkép vázlaton a megfelelő helyre úgy, hogy a készítés helyére kerüljenek!
Vigyázzatok, mert egyik képnek véletlenül a tükörképe került a lapra! EZT lefordítva ragasszátok a helyére, így a térkép vázlatot aluról megvilágítva a valós nézet lesz látható!

Két fotó a templom közelében található általános iskola épületéből készült.

Az egyik a második emeleti folyosó ablakából, másik pedig az épület tetejéről, amit az alábbi képen is bejelöltünk:

2012-ben a templom tornyának tetejéről készített kép az iskoláról

2. Az előző feladatban szereplő hat fotó 2021. szeptember 14-én készült.

Jelöljétek satírozással, hogy kb. milyen időszámban készülhettek!

- A** reggel 6 és 7 óra között
- B** délelőtt 10 és 11 óra között
- C** délután 15 és 16 óra között
- D** este 19 és 20 óra között

/ 2

Válaszotokat röviden indokoljátok!

/ 2

3. A szögmérés egyik egysége a vonás. A vonás-mérték jellemzője, hogy 1 km távolságban lévő 1 m hosszú tárgynak 1 vonás a látószöge. Ez azt jelentené, hogy a teljes szög kb. 6283 vonás lenne ($K = 2r\pi$, ahol $r = 1000\text{ m}$). A könnyebb használat érdekében kerekíteni szokták. Az Osztrák-Magyar Monarchiában, majd a magyar hadseregben 1945-ig a teljes szöget 6400 vonásnak tekintették. 1945 után szovjet mintára a teljes szöget 6000 vonásnak, a derékszöget 1500 vonásnak határozták meg.

A templom tetejétől (ld. a képen) az egyik Szombathelyi 30 m magas panelház 10 km távolságra van légvonalban.

Számoljátok ki kb. hány vonás alatt látszik a panelház?

Jelöljétek satírozással a helyes választ!

- A** 1 vonás
- B** 3 vonás
- C** 30 vonás
- D** 300 vonás

/ 2

Válaszotokat indokoljátok!

/ 3

4. Hogy mikor alapították az apátságot, erről nem maradt fenn okirat. A jáki apát először egy 1223-as oklevél tanúsorában szerepel. Egy 1325-ös oklevél szerint a jáki Szent György-monostort a Ják nemzetség „Nagynak mondott Márton ispán” nevű tagja építtette. Ennek az oklevélnek a hátuljára egy XVII. sz.-i kéz egy érdekes számítást írt:

$$\begin{array}{r} 1651 \\ - 1214 \\ \hline 437 \end{array}$$

A levéltáros(?), aki még ismerhette az alapítás pontos évét is megörökítő, de mára már elveszett oklevelet, kiszámította, hogy hány esztendő telt el azóta.

Amit biztosan ismerünk, az a templom felszentelésének időpontja: 1256. április vége. IV. Bélának köszönhető, aki megkísérelte a tatárjárás előtti és utáni önkényes földfoglalásokat visszaszerezni, és ezért királyi bizottságokat küldött ki, akik vizsgálták a birtokok hovatartozását. A király küldötteként itt tartózkodó Amadé (Omodé) győri püspök, és Favus pannonhalmi apát állította ki a felszentelést megörökítő oklevelet.

A 2000-es években két alkalommal is több napos ünnepséget rendeztek a templommal kapcsolatban. Egyik a 750 éves, míg másik a 800 éves évforduló köré szerveződött.

Hány év különbséggel szervezték meg a két ünnepségsorozatot?

Ide írjátok a megoldást:

/ 2

Válaszotokat röviden indokoljátok.

/ 2